

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Ἐπὶ τὸν εἰσηγητὴ γιὰ τὴν ἀναθεώρηση ὀρισμένων ἀρθρῶν τοῦ Συντάγματος κ. Μ. Πεσμαζόγλου λάβαμε τὸ ἀκόλουθο γράμμα ποῦ δημοσιεύομε εὐχάριστως.

Ἀγαπητέ Ἀγώνα,

Κάπου τὸ ἰσχύον παρ' ἡμῖν δίκαιον λέγει «οὐ δεῖ δικάζειν ἀπὸ προσκομιδῆς νόμων» δηλ. γιὰ νὰ κρίνης κάποιον ἢ κάτι δὲν μπορείς νὰ πάρης μιὰ φράσι, ἀλλ' ὀλόκληρο τὸ κείμενον. Ἡ κ. Αὔρα Θεοδωροπούλου ἐξέχασε αὐτὴ τὴν στοιχειώδη ἀρχὴ στὸ ἀρθρίδιό ποῦ δημοσίευσε στὸ ὑπ' ἀριθ. 193—194 φύλλο σας, καὶ στὸ ὅποιον σχολιάζει τὴν εἰσήγησίν μου γιὰ τὸ Νέον Σύνταγμα. Ἄν πρόσεχε τὴν εἰσήγησίν μου, ἢ ὅποια εὐτυχῶς δημοσιεύθηκε στὸ ἴδιο φύλλο, θὰ ἔβλεπε ὅτι ἐνῶ κατ' ἀρχὴν εἶμαι ὑπὲρ τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν γυναικῶν ἀπὸ τὰς δημοσίας θέσεις χάριν αὐτῆς ταύτης τῆς οἰκογενείας, ἀμέσως κατωτέρω προσθέτω «ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν ν' ἀγνοηθοῦν τὰ δικαιώματα ἅτινα κατὰ τὰς δύο τελευταίας δεκαετηρίας ἐκτήσαντο αἱ γυναῖκες» καὶ γι' αὐτὸ καταλήγω εἰς τὸ ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ τὰς ἀποκλείσουμε ἀπὸ τὰς δημοσίας θέσεις.

Ὅμως δὲν θεωρῶ σωστὸ νὰ μείνη καὶ ἡ κατάστασις ἢ ὅποια διευρυνθῆ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 42/1929 ἀποφάσεως τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ νὰ ἐξαρτᾶται ἡ πρόσληψις τῶν γυναικῶν στὰς δημοσίας θέσεις ἀπὸ τὴν ἐκάστοτε ἀντίληψιν τριῶν ἀνθρώπων (τῆς πλειοψηφίας τῶν δικαζόντων Συμβούλων) οἵτινες ἀναλόγως τῶν πεποιθήσεών των καὶ τῆς συνθέσεως τοῦ Δικαστηρίου, ὅτε μὲν θὰ δικάζουν ὑπὲρ τῆς παραδοχῆς, ὅτε δὲ κατ' αὐτῆς. Τὸ πρᾶγμα εἶναι σοβαρὸν καὶ ἀξιζε νομίζω νὰ μὴ ἀφεθῆ εἰς μίαν κυμαινομένην νομολογίαν, ἀλλὰ νὰ λυθῆ ὀριστικὰ κατὰ ἓνα οἰονδήποτε τρόπον καὶ ὁ τρόπος ποῦ ἐπρότεινα καὶ ἐγινε δεκτὸς σχεδὸν παμφήφι καὶ ἀπὸ τὴν Ὀλομέλειαν τῆς Ἐπιτροπῆς—ὅχι μόνον ἀπὸ τὴν Ὑποεπιτροπὴν—εἶναι ὁ ἐξῆς. Συνταγματικῶς αἱ γυναῖκες δὲν ἀποκλείονται τῶν δημοσίων θέσεων. Ὁ Νομοθέτης ὁμοῦ σταθμιζῶν τὰ πράγματα ἐπιτρέπει ἢ ὅχι τὴν κατάληψιν ὀρισμένων θέσεων ἀπὸ γυναῖκας. Ἔτσι ἐπειδὴ δὲν ὤριμκσε

ή ιδέα να βλέπουμε άρεοπαγίτας ή πρεσβευτές ή άξιωματικούς γυναίκας ή νομοθέτες τές αποκλείει από αυτές τις θέσεις.

Από τας γυναίκας εξαρτάται με την εργασία τους, την μόρφωσί τους κλπ. να συντελέσουν ώστε ή περι καταλληλότητος αντίληψις τά τείνη εύρονομένη.

Αν αυτά άποτελοούν άπόψεις «άνθρώπων του μεσαίωνας» νομίζω ότι θα τώ κρίνουν αυτές ή ίδιες ή γυναίκες που δήθεν ήδίκησα.

Όσο για την παρατήρησι ότι ή οικογενειακή συνοχή εύρίσκειται σε μεγάλη χαλάρωσι και στα πλούσια ζευγάρια, σ' αυτό δέν διαφωνώ καθόλου με την Καν Θεοδωροπούλου.

Αλλ' ή χαλάρωσις αυτή είναι συνέπεια τής κακής οικογενειακής άνατροφής και άκριβώς γ' αυτήν κόπτομαι και αν ήθελε ή Καν Θεοδωροπούλου να ρίψη μιá ματιά στην εισήγησί μου την σχετική με την εκπαίδευσιν ή άβλεπε ότι άξιω να τονωθῆ ή ήθικη και πατριωτική άνατροφή των παιδιών.

Μετά τιμής

Μιχαήλ Α. Πεσμαζόγλου

* *

Στην έπιστολή αυτή ή «Αγώνας» άπαντά τά έξής :

Αγαπητέ κ. Πεσμαζόγλου,

Σάς εύχαριστούμε για τώ γράμμα σας. Σ' αυτό φαίνεται τουλάχιστον ότι δέν είχατε **πρόθεση ν' άδικήσετε** τή γυναίκα με την εισήγησή σας. Η πρόθεση όμως δέν είναι τώ πάν. Αν ή **πρόθεσή σας** είναι, κατά τή γνώμη σας καλή και για τή γυναίκα και για τήν κοινωνία, άποτελέσματά της είναι κασταρεπτικά γι αυτή. Έμπιστεύεστε τήν τύχη της στον έκχστοτε νομοθέτη. Και δέ λέτε να έξαρτηθῆ ή πρόσληψή της σε μιá όποιαδήποτε ύπηρεσία από την ικανότητά της άλλά να έχει τώ δικαίωμα ή νομοθέτης να την αποκλείει **επειδή είναι γυναίκα**. Νομίζομε όμως ότι οι τελευταίοι τερατώδεις άναγκαστικοί νόμοι τής «κοσμογονίας» Κονδύλη θα σας έπεισαν ότι, εκείνο που χρειάζεται πρό πάντων από τώ Σύσταγμα είναι να βάζει χαλινάρι στις έκάστοτε άτασθαλίες των νομοθετών και να τούς επιβάλλει να ακολουθοούν τώ δρόμο του δικίου και τής ήθικής. Και στην περίπτωση αυτή τής εργασίας τής γυναίκας ή ισότητα μετξύ των δύο φύλων στην εργασία είναι τώ μόνο δικιο και ήθικό.

Όσο για τήν καταλληλότητα των γυναικών για ώρισμένες ύπηρεσίες, άφου δέ θέλετε να λογαριάσετε «άνθρωπος του μεσαίωνας», πρέπει να αναγνωρίσετε ότι υπάρχουν τρόποι για να κριθῆ, όπως υπάρχουν και για τούς άντρες, διαγωνισμοί, προύπηρεσία σε κατώτερους βαθμούς και βραμιαία προαγωγή πάνω στη βάση τής εύδόκιμης ύπηρεσίας, κτλ.

Τώ ξέρομε πως δέ διαφωνείτε όσο για τήν ύπαρξη τής χαλάρωσις τής οικογενειακής συνοχής και στα πλούσια ζευγάρια. Αλλά τότε γιατί θέλετε να στηρίξετε σαυτή τόν άποκλεισμό τής γυναίκας από τήν έξωσπιτική δουλειά; Κατά τί θα ώφελουσε; Αφου τόσο πολύ σας ένδιαφέρει ή ήθικη, δέ συλλογίζεστε

πώς ή φτώχεια και ή άνεργία είναι οί άσφαλέστεροι
προαγωγοί τής γυναίκας.

Πιστεύομαι πως κατά βάθος θά έχετε πειστή πως
έχομε δίκιο και σε πρώτη ευκαιρία θά έχετε τό θάρρος
νά τ' όμολογήσετε πρό πάντων έπειτα από τά τε-
λευταία νομοθετήματα που άναστάτωσαν όλόκληρο
τό γυναικειο κόσμο.

Με τιμή

Ό Άγώνας τής γυναίκας,